

Modernizační proces ve spolku a plán hospodaření na následující rok

1. Důvody změn

Částečně jsme důvody změn shrnuli již v prvním dokumentu („změny zákona o DPH“). Dopady změn zákonů nejsou ale důvodem jediným. Jsou jen „poslední kapkou“ a vzhledem k závažnosti připravovaných změn bude dobré, pokud je zmíníme opakovaně a více se zaměříme i na identifikaci důvodů, proč je děláme a proč doporučujeme postupovat určitým způsobem.

a. dosáhli jsme části našich cílů

Spolky a jim předcházející volné formy se stejným zaměřením jako je spolek náš, vznikaly převážně na pomezí let 2002 - 2004, kdy byla úroveň dostupnosti informačních a komunikačních technologií a s tím spojená nabídka komerčních služeb pro občany nedostatečná a nevyhovující. Obdobně nedostatečná byla i dostupnost znalostí a zkušeností v tomto rychle se rozvíjejícím oboru. Navíc postup komerčních společností ani státu (školství) nezbuzoval v občanech naději, že bude tato nedostatečnost v dohledné době napravena.

Nedostatečná aktivita ze strany státu a velkých komerčních společností vedla k tomu, že se lidé sami chopili práce a postupně si spolky a sítě vybuďovali. Obdobně se této příležitosti chopily i některé komerční subjekty a na trhu tak došlo k nápravě původního žalostného stavu. Jsme hrdí na to, že jsme byli součástí tohoto vývoje.

O to více nás mrzí, že část členů již na původní účel spolku zapomněla. To, že kdysi montovali antény, kopali výkopy, protahovali kabely nebo pomáhali v jednání s majiteli či správci domů a objektů.

Žijeme v uspěchané době. Lidé si mnohdy ani nepřechtou přihlášku do spolku. Neví pak, že spolek nemá jen počítačovou síť, ale pořádá i školení, pomůže radou, je místem pro kutily, místem pro získávání vědomostí a zkušeností. Část členů vůbec netuší, že jsou členy spolku, protože to pro ně nemá absolutně žádnou důležitost.

Není to ale naše chyba. Nemáme možnost jim naše přesvědčení vnucovat nebo je zkoušet z vědomostí o spolku. Naše možnosti komunikace končí v informačním emailu o novinkách ve spolku, který posíláme rok co rok, nebo pozvánkou na valnou hromadu, apod.

Filozofickou otázkou potom je, zda se v tomto případě, kdy jsou spolek a jeho aktivní členové přesvědčeni, že vykonávají spolkovou činnost a neuvědomělý člen tu stejnou věc bere jako nákup „služby“, jedná o dodávku služby nebo o prostou spolkovou činnost. Osobně se domnívám, že pravdu má spolek, protože tento nikterak neuváděl dotyčného v omyl, soustavně ho informoval, že nepodniká, neprodává mu služby, atd. Podstatné také je, že nenaplňujeme ani jiné znaky „služby“ - ta není definována (nemá kvantitativní a kvalitativní znaky), stejně tak není definována její cena, není nárokovatelná. Tento stav navíc nevznikl s cílem skrývání služeb a podnikání, ale přirozenou cestou tak, jak se náš spolek rozvíjel.

Dalo by se postesknout, že jsme „biti“ za úspěch, ale životaschopnost organismu a v přeneseném smyslu i organizace, tedy i našeho spolku, se prokazuje její schopností

přizpůsobit se změnám. Tedy tyto změny brát nejen jako překážku a problém, ale i jako příležitost něco nového dokázat, někam se posunout.

Na druhou stranu je to neklamný příznak skutečnosti, že za 15 let naší práce společenská poptávka po tomto typu spolkové činnosti prostě opadla a aby náš spolek nejen mohl dál fungovat a rozvíjet se, ale aby měl i právo na svoji existenci, pak se prostě musí modernizovat. V zásadě tedy opustit ty oblasti, kde již není jeho práce potřeba, prohloubit ty oblasti, po kterých společenská poptávka trvá (jak se například ukazuje v oblasti školení a „workshop-ů“) a případně najít oblasti nové. Vedlejším znakem určité „zastaralosti“ je naše dlouhodobá neschopnost nalézt nové aktivní členy spolku. Věřím, že pokud si určíme nové cíle, podaří se nám přilákat i nové, stejně nadšené lidi.

b. společnost nemá pochopení pro naši existenci

Výše jsme sice popsali náš úspěch v oblasti rozvíjení dostupnosti informačních technologií, oproti tomu jsme ale nedokázali naši existenci obhájit před „majoritní“ částí společnosti. Stali jsme se prostě okrajovou zvláštností, nikoliv standardem. Nestali jsme se fenoménem podobným Skautingu, nevedli jsme marketing naší činnosti (i z obav, aby naše činnost nebyla podnikáním). To má za následek, že společnost nechápe naše snažení a naši činnost a to má řetězec důsledků:

- zákony a nařízení s naší existencí nepočítají, předpokládají, že jediným způsobem jak pokrývat tyto lidské potřeby je telekomunikační činnost - podnikání;
- pokud nás pozoruje „nezúčastněný“ pozorovatel, pak ho lidská přirozenost svádí ke snadnému omylu, že pokud naše konání není legislativou předpokládáno, je vykonáváno se snahou legislativu obcházet a je pak možné očekávat u orgánů státní správy nezaviněnou averzi;
- situace je ale spíše obrácená - tato pozice pro nás není výhodná; stát se obecně snaží informační technologie dlouhodobě coby progresivní oblast lidského konání podporovat; my však stojíme mimo, protože na nás v legislativě není pamatováno.

Tato situace je pravděpodobně podporována lobováním velkých společností, kdy nás aktuálně mohou vidět jako prapodivnou konkurenci a oproti nám mohou mít vliv na chod státních institucí, jejich výkonnou i legislativní složku.

c. dlouhodobý tlak finančních úřadů na výběr co největšího objemu daní

Podíl státu oproti soukromému a podnikatelskému sektoru roste, roste proto i jeho potřeba výběru většího množství finančních prostředků. Proto stát hledá nové oblasti lidské činnosti které by mohl nově nebo více zdanit - jiný zdroj příjmů v zásadě nemá, to bychom jako občané měli mít na zřeteli při vykonávání našeho práva volit politické zastupitele ve volbách.

Již v minulosti jsme zaznamenali náznaky, že stát chce zdanit co nejvíce i nás - spolky a nám podobné. Tyto informace vycházely z výsledků kontrol u jiných spolků a i z vlastní zkušenosti z provedeního místního šetření a následné výzvy k podání dodatečného daňového přiznání.

Tyto informace a naše vlastní zkušenost nebyly ve smyslu, že stát kontroluje, zda to co děláme, děláme dobře, zda někde v účetnictví nemáme chyby, nebo zda naše činnost není jen zástěrka pro neplacení daně, ale v tom smyslu, že je jedno, že zákony dodržujeme, nebo se je snažíme dodržovat a vypovídaly spíš o úmyslu nás na něčem nachytat a nějak odůvodnit jak si na finanční prostředky spolku „sáhnout“. Netvrdíme jistě, že tyto kontroly měly výše zmíněný účel, ale rozhodně na nás tak působily.

d. reálné legislativní změny

Samostatný dokument popisuje novelu zákona o dani z přidané hodnoty, která v tomto roce nabyla platnosti, respektive změny tohoto zákona, které se týkají činností našeho spolku.

Nevíme, a pro naše rozhodnutí a konání to nemá vliv, jaké důvody vedly zákonodárce k těmto změnám, ale aby byla činnost našeho spolku ve shodě se zákony, je nutné na tyto změny reagovat. Ujistíme členy, že jakkoli to může vypadat, že na tyto změny zákonů reagujeme pozdě, pak to není až tak naší chybou. Tato změna zákona proběhla tak nenápadně, že zůstala bez povšimnutí u většiny spolků a jsme to často my, kdo ostatní spolky - které známe - na tuto změnu upozorňuje.

2. Možné druhy naší reakce a jejich důsledky

Je to v podstatě snadné, máme 3 možnosti, kdy každá z nich by se dala rozvíjet do dalších a dalších variant. Níže je naše zamyšlení a popsání základních z nich:

Nebudeme na ně reagovat;

Budeme na ně reagovat co nejméně;

Změníme se a zmodernizujeme se;

a. nebudeme na ně reagovat a budeme čekat co se stane

I kdyby důvodem změn byla jen změna zákona o DPH a ne naše hlubší potřeba reagovat na změny společnosti, pak by tato varianta byla podle nás špatná a to z následujících vážných důvodů:

- Pravděpodobně by se na ní nemohla podílet většina do současné chvíle aktivních členů spolku, kteří by nemohli nést právní a finanční důsledky na své osoby;
- Případná finanční ztráta při následné finanční kontrole a pravděpodobném doměření daně, úroků a pokut by byla s narůstajícím časem větší a dosahovala by řádů milionů korun;
- Následné „starosti“ by nás prostě nebavily.

Tento způsob reakce proto jako rada spolku nedoporučujeme.

b. budeme na ně reagovat co nejméně

Reálnější možností je reagovat na změny kolem nás co nejméně, tzn. nepřidělovat si starosti a měnit postupně jen to, co je nezbytně nutné. Tato strategie v sobě skrývá rafinovanější nebezpečí, které lze pojmenovat jako narůstající vnitřní dluh (nakonec je stav věcí natolik zazáplatován, že již není funkční jako celek - je jen záplatou) a přesně tento typ rizik dle nás tato varianta nese i pro situaci našeho spolku.

Proto tento druh řešení nedoporučujeme i z dlouhodobého hlediska. Problém se má dle našeho názoru řešit komplexně.

Na základě této strategie bychom nyní měli pouze upravit fungování spolku a v tom případě máme 2 možnosti které si přiblížíme:

i - upravíme především předpisovou základnu spolku v tom směru, aby bylo ještě více zřejmé, že se v případě platby členských příspěvků nejedná o platbu členského příspěvku za služby nebo za zboží, ale o platbu členského příspěvku do spolku, která jako taková nemá protihodnotu. Taková je současná praxe v našem spolku. Všichni platí shodné členské příspěvky (nebo snížené, pro sociálně slabší) a je lhostejné, zda a jaké čerpá možnosti nebo výhody členství.

V případě této varianty již nevidíme jako rada spolku mnoho možností, jak více deklarovat a jaké faktické změny fungování činnosti spolku provést, abychom více vyhovovali tomuto záměru.

Současně se obáváme, že tato možnost v sobě nese neúnosnou míru rizika a to jak pro spolek, tak pro členy orgánů spolku.

Tento způsob reakce proto jako rada spolku nedoporučujeme.

ii - druhou možností je přijmout změny ve fungování spolku v tom smyslu, že začne vykonávat svoje činnosti jako služby a dodávat je svým členům za úplatu. V tomto případě se platby členských příspěvků, odpovídající těmto službám, stanou předmětem daně z přidané hodnoty. Spolek se k platbě této daně přihlásí a bude ji odvádět.

Domníváme se, že tímto bychom spustili lavinu nevyhnutelných důsledků:

- členové by vzhledem k podobnosti služeb poskytovaných tímto způsobem spolkem očekávali obdobné náležitosti, jako u služeb dodávaných komerčními společnostmi;
- spolek by na tuto poptávku reagoval a měnil dále své chování a de-facto by začal podnikat;

- to by mělo další daňové důsledky - tedy pravděpodobně platbu daně z příjmu a následně by spolek z této činnosti pravděpodobně začal reálně generovat i zisk. Přestal by tedy být neziskovou organizací, stal by se podnikajícím subjektem a jako takový by mohl být v důsledku soudem zrušen. Tím by zanikla původní filozofie, se kterou jsme si všichni spolek „vypíplali“;
- předpokládáme, že by spolku postupně ubývalo i současných aktivních členů, kteří ve spolku prostě nechtějí podnikat;
- pro tuto variantu je značným nedostatkem, že spolek není možné reálně bezpečně transformovat do jiné právní formy, která by takový způsob fungování umožňovala.

Tento způsob reakce proto jako rada spolku nedoporučujeme.

c. zahájíme změny a postupně spolek zmodernizujeme

Jako poslední, a pro realizaci nejtěžší možnosti - ale současně tou, kterou rada spolku doporučuje - je zahájení modernizačního procesu, kdy je na úvod vhodné podotknout ano, měli jsme to začít řešit dříve a nečekat na poslední kapku v podobě změny legislativy, ale stalo se. Není to vůbec o tom, že by rada spolku tyto problémy neprobírala. Důvodem našeho váhání byla snaha o dokonalé řešení, které jsme ale nenalezli a dost možná ani neexistuje. A současně jsme se postupem času, tak jak stárneme stali vůči změnám více opatrnými.

V současné době připravované a pro jednání valné hromady radou doporučené první změny, mají za cíl oddělit ty činnosti spolku, které mohou vykazovat známky poskytnutí služeb jako protihodnoty členského příspěvku. Byly by odděleny do k tomu účelu pořízené dceřiné společnosti s právní formou s.r.o., která bude vlastněna spolkem.

Tato společnost (servisní organizace) bude tyto a další činnosti poskytovat jako služby a jako svoji podnikatelskou činnost je nabízet členům i nečlenům spolku a bude plnit veškeré povinnosti dané jí legislativou.

Spolek doporučí svým členům využívání služeb své servisní organizace, kdy bude naším cílem sladit realizaci všech změn (tedy ukončování síťových aktivit spolku a zahájení podnikatelských aktivit dceřiné společnosti) a minimalizovat jakékoliv negativní dopady na naše členy. Například bude nutné informovat je o těchto změnách s dostatečným předstihem a co možná nejvíce pochopitelnou formou.

Vzhledem k objemu změn nemáme nyní jinou ambici, nežli v tomto prvním kroku provést jen změny nejnutnější a soustředit se nyní nejvíce na zajištění co možná nejvyšší kvality jejich realizace. Další hlubší změny ve spolku pak provádět až po další debatě se členy a v neposlední řadě na základě již nabytých zkušeností s těmito prvními změnami. Proto předpokládáme nejpozději po jejich realizaci konání další Valné hromady spolku tak, jak si to situace bude vyžadovat.

Tento způsob reakce proto jako rada spolku doporučujeme.

3. Plán hospodaření na následující rok

Vzhledem k zamýšleným změnám a vysoké míře nejistoty dané vnějšími okolnostmi (nejsem například schopni předjímat chování pasivnější části členské základny) není možné předložit valné hromadě standardní návrh rozpočtu. Rozpočet schválený na minulé valné hromadě pro rok 2019 (12/2018) je do současné doby dodržován.

Plán hospodaření je z tohoto důvodu zjednodušen na dodržování následujících zásad:

- Rada spolku zajistí pořízení dceřiné společnosti (s.r.o.) 100% vlastněné spolkem.
- Rada spolku zajistí vybavení dceřiné společnosti potřebnými povoleními, registracemi, atd. pro možnost podnikání v zamýšlených oborech.
- Rada spolku zajistí vyčlenění majetku nezbytného pro činnosti, které již spolek vykonávat nebude a naopak potřebného pro budoucí podnikatelskou činnost dceřiné společnosti. Tento majetek bude znalcem oceněn a vhodným způsobem vložen do dceřiné společnosti.
- Cílem dceřiné společnosti v prvních obdobích nebude dosažení okamžitého zisku. Prioritou bude stabilita činnosti a nastavení fungování společnosti s cílem dosažení do budoucna menšího, ale stabilního růstu.
- Jednatel dceřiné společnosti bude předseda spolku.
- Spolek pro zajištění počáteční platební schopnosti dceřiné společnosti půjčí bezúročně finanční prostředky - maximálně do výše 500 000,- korun s předpokládaným vrácením do 1 roku od poskytnutí půjčky.
- Spolek ve spolupráci s dceřinou společností zajistí současně převod všech dalších náležitostí, tedy smluv a všech nákladů spojených s výše uvedenými činnostmi ze spolku do dceřiné společnosti.
- Z výše uvedeného lze očekávat pokles nákladů spolku, vztahujících se k těmto činnostem, nicméně pokles bude postupný s poměrně dlouhou setrvačností u specifických skupin nákladů (například úhrada spotřebované elektrické energie AP).
- V současné době není možné poskytnout potřebné podklady například pro změnu výše členských příspěvků. Tato rozhodnutí je nutné provést až na dalších valných hromadách.

Rada spolku proto doporučuje v nynější situaci ponechání současné výše členských příspěvků.

Richard Zenker 6/2019